

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10CoCsp/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122372099
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6122372099.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Jany Jančíkovej, sudkyne spravodajkyne, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, A., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: B. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, o zaplatenie 1.353,08 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 18Csp/52/2022-143 zo dňa 22.2.2023 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok vo výroku II., ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku o trovách konania.

II. Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 18Csp/52/2022-143 zo dňa 22.2.2023 v I. výroku uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 905,92 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% z omeškania z dlžných splátok, v II. výroku v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a v III. výroku priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33,90%.

2. Žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 1.353,08 eur s príslušenstvom titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalovaný sa k žalobe písomne nevyjadril, súdu prvej inštancie sa nepodarilo zistiť štetenie adresu, na ktorej by sa nachádzal, preto postupoval podľa ust. § 116 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“)

3. Súd prvej inštancie zistil z vykonaného dokazovania skutkový stav:

- žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 11.6.2021 zmluvu spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 2.100,- eur s fixnou ročnou úrokovou sadzbou 9,9%, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť 24-mi splátkami po 96,32 eur, pričom celkové náklady spotrebiteľa činili 2.416,68 eur, RPMN bola uvedená vo výške 16,77 % a odplata vo výške 17,62 %, priemerná hodnota RPMN v tom čase činila 13,01%. Prvá splátka úveru bola splatná dňa 17.6.2021, ďalšie splátky boli splatné vždy 17. dňa v mesiaci.

- v žiadosti o poskytnutie úveru žalovaný uviedol, že má počet vyživovaných detí 3 s celkovým počtom členov domácnosti 5, býva v podnájme, je robotníkom (manuálne pracujúci) v automobilovom priemysle zamestnaný od 15.11.2020, pričom mesačný príjem ani adresu zamestnávateľa neuviedol. K výdavkom domácnosti uviedol, že na potraviny a stravovanie minie 70,- eur, na bývanie a energie minie 80,- eur, dopravu a telekomunikácie 20,- eur, ostatné výdavky 0,- eur s tým, že celkové výdavky domácnosti sú 170,- eur.

- z credit reportu vyplýva, že žalovaný mal v čase uzavretia zmluvy 1 úver so zostatkom 2.864,- eur, od roku 2017 mal 7 odmietnutých žiadostí a 1 žiadosť o poskytnutie úveru odvolanú.

- na výzvu súdu žalobca predložil dokumenty o skúmaní bonity žalovaného, ktorý okrem výpisu z úverového registra predložil prehľad kreditných a debetných obrátov na bežnom účte žalovaného, z ktorých súd prvej inštancie zistil:

× 09/20 - zostatok na účet 9,26 eur

× 10/20 - zostatok na účet 8,53 eur (kreditné položky 552,23 eur, z čoho tvorili 550,20 eur Family Maintenance /teda rodinné prídavky/, debetné položky 552,96 eur)

× 11/20 - zostatok na účet 13,90 eur (kreditné položky 77,71 eur tvorili 77,71 eur Family Maintenance /teda rodinné prídavky/, debetné položky 72,34 eur)

× 12/20 - zostatok na účet 3,48 eur (kreditné položky 76,96 eur tvorili 76,96 eur Family Maintenance /teda rodinné prídavky/, debetné položky 87,38 eur)

× 1/21 - zostatok na účet 9,45 eur (kreditné položky 78,31 eur, z čoho tvorili 22,23 eur Family Maintenance /teda rodinné prídavky/, debetné položky 72,34 eur)

× 2/21 - zostatok na účet 92,80 eur (kreditné položky 1.716,47 eur, z čoho tvorili 227,34 eur a 342,49 eur Family Maintenance /teda rodinné prídavky/, debetné položky 1.633,80 eur),

× 3/21 – zostatok na účet 39,21 eur (kreditné položky 233,02 eur, z čoho tvorili 232,06 eur Family Maintenance /teda rodinné prídavky/, debetné položky 286,61 eur)

× 4/21 - zostatok na účet 11,47 eur (kreditné položky 114,84 eur, z čoho tvorili 114,69 eur Family Maintenance /teda rodinné prídavky/, debetné položky 142,58 eur)

× 5/21 - zostatok na účet 3.188,73 eur (kreditné položky 7.303,53 eur, z čoho tvorili kreditné operácie platby s poznámkou „D. D.“, resp. „Ruzena Medzenská“, debetné položky 4.126,27 eur).

- ku dňu 19.4.2022 žalobca evidoval nedoplatok na splátkach vo výške 131,52 eur, preto opakovaným upozornením žiadal žalovaného dlh uhradiť s upozornením, že ak do 24.4.2022 nedôjde k úhrade, bude oprávnený úver zosplatiť. Zásielka sa žalobcovi vrátila s poznámkou adresát neznámy, čo plyní z predloženej doručky.

- výzvou na predčasné splatenie úveru žalobca dlh zo zmluvy zosplatiť v celom rozsahu naraz, kde uviedol dlžnú sumu 1.471,19 eur. Zásielka sa žalobcovi vrátila s poznámkou adresát neznámy, čo plyní z predloženej doručky.

4. Na zistené skutočnosti súd prvej inštancie aplikoval ust. § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka. ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. d), § 7 ods. 1, 2, 4, 16, 17, 20, 27, §11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy 11.6.2021.

5. Súd prvej inštancie považoval za nepochybné postavenie účastníkov žalobcu ako dodávateľa a žalovaného ako spotrebiteľa, čo vyplynulo aj z názvu zmluvy označenej ako Zmluva o spotrebiteľskom úvere. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal, že postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať poskytnutý úver. Žalobca síce predložil credit report a prehľad kreditných a debetných operáciách na bežnom účte, avšak súd prvej inštancie predložené dôkazy nepovažoval za postačujúce k preukázaniu postupu v súlade s § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch.

6. Súdu prvej inštancie z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplynulo, že informácie pre rozhodnutie veriteľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver, pričom veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Hoci spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje, táto povinnosť nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domacom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške.

7. Ďalej súd prvej inštancie zdôraznil, že podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ musia súdy ex offio preskúmať dodržanie povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom cieľom tejto povinnosti je posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom, teda chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti.

8. Vo vzťahu splneniu si povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa žalobca predložil žiadosť o poskytnutie spotrebného úveru, z ktorej sú zrejmé údaje klienta o zamestnaní a finančnej situácii, credit report a výpis z účtov za obdobie od októbra 2020 do mája 2021. Súd prvej inštancie nemal za preukázané, ako žalobca zisťoval a overoval príjem žalovaného a zamestnávateľa, a príjem žalovaného nezistil ani z predložených výpisov z účtu. Záver o schopnosti žalovaného splácať úver vo výške 2.100,- eur s mesačnou splátkou 96,32 eur bol podľa súdu prvej inštancie založený na zisteniach zostatkov na účte: v období od 09/20 do 5/21 v sumách od 3,48 eur do 92,80 eur a v mesiaci 5/2021 vo výške 3.188,73 eur, z čoho učinil záver, že zostatok nebol ani taký, aby pokryl mesačnú splátku úveru. Pokiaľ ide o zostatok na účte za mesiac 5/21 súd prvej inštancie vzal na zreteľ, že kreditné položky 7.303,53 eur tvorili platby s poznámkou „D. D.“, resp. „E. F.“, teda mal pochybnosť, čo tieto položky znamenajú minimálne v rovine, či prijaté platby možno považovať za príjem žalovaného majúceho pracovať v automobilovom priemysle už od 15.11.2020.

9. Súd prvej inštancie nesúhlasil so žalobcom, že len na základe pohyboch na účte vie s odbornou starostlivosťou posúdiť jeho bonitu. Ani žalovaným tvrdené mesačné výdavky domácnosti vo výške 170,- eur súd prvej inštancie nepovažoval za vierohodné, pričom z výpisu z účtov vyplynulo, že poväčšine sú kreditné a debetné položky v podstate rovnaké s minimálnym zostatkom na účte. Podľa názoru súdu prvej inštancie všetky tieto skutočnosti vo svojom súhrne preukazujú hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pretože žalobca si nezískal, teda následne ani nevyhodnotil a ani neoveril informácie o bonite klienta, z ktorých by bol schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii, keďže nedisponoval elementárnou informáciou o výške príjmu žalovaného zamestnaného podľa jeho tvrdenia od 15.11.2020, aj keď mal objektívnu možnosť si ich pred poskytnutím úveru overiť.

10. Súd prvej inštancie vychádzal zo záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru a keďže považoval porušenie povinnosti žalobcu v intenzite hrubého porušenia povinnosti v súvislosti so zisťovaním a preverovaním schopnosti žalovaného splácať úver, úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Vzhľadom k uvedenému záveru súd prvej inštancie ustálil, že žalobca mal právo len na vrátenie istiny úveru, ktorého splatnosť bola dohodnutá v amortizačnej tabuľke obsahujúcej splátkový kalendár istiny, úrokov aj poplatkov a ktoré boli splatné ku dňu vyhlásenia rozsudku s tým že, úhrady vykonané žalovaným započítaval na úhradu istiny v zmysle amortizačnej tabuľky obsiahnutej priamo v Zmluve. Zároveň žalobcovi súd prvej inštancie priznal v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia úroky z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po splatnosti splátok istiny podľa splátkového kalendára splatných ku dňu vyhlásenia rozsudku (t. j. do 17.2.2023).

11. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP porovnaním úspechu žalobcu a žalovaného, preto žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 33,90 %.

12. V zákonom stanovenej lehote podal žalobca odvolanie proti II. výroku rozsudku a to podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP. Žalobca nesúhlasil s argumentmi súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobca nepredložil žiaden doklad preukazujúci príjem žalovaného a teda nepreukázal, že konal s vynaložením odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver, čím dospel súd prvej inštancie k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov a zároveň ho nemožno zosplatiť.

13. Žalobca v odvolaní poukázal že podľa § 7 posudzovanie schopnosti dlžníka splácať úver nie je exaktne určené, neexistuje všeobecný vzorec, podľa ktorého sa dá vypočítať, pričom uvedené ustanovenie bližšie špecifikuje len hrubé porušenie povinnosti skúmať schopnosť splácať úver. Podľa žalobcu súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec pri aplikácii ustanovenia § 11 ods. 2 a § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorých zákonodarca jednoznačne alternatívnym spôsobom vymedzil, že za hrubé porušenie povinností podľa ustanovenia § 7 ods. 1 sa považuje 1/

posudzovanie schopnosti splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo 2/ bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobca však riadne vykonal dňa 11.06.2021 dopyt do úverového registra, výsledkom ktorého bol výstup vo forme listiny označenej ako CREDIT REPORT, a teda žalobca má za to, že si svoju povinnosť podľa ustanovenia § 7 ods. 1 splnil. V tejto súvislosti žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co/7/2018 – 99 zo dňa 22.03.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoCsp/49/2021 zo dňa 28.10.2021, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoCsp/2/2022 zo dňa 26.07.2022.

14. Žalobca ďalej v odvolaní poukázal, že mu zo žiadneho zákona nevyplýva povinnosť overovať si mesačné výdavky žalovaného, pričom pri poskytnutí úveru žalobca vychádzal z informácií, ktoré mu žalovaný poskytol v žiadosti o poskytnutie úveru zo dňa 11.06.2021. V tejto žiadosti žalovaný vyhlásil, že všetky údaje uviedol pravdivo a úplne a je si vedomý všetky následkov uvedenia nepravdivých údajov. K výpisom z účtu žalobca uviedol, že žalovanému boli mesačne na účet pripisované čiastky a tieto vyhodnotil ako príjem, pretože tieto predmetné finančné prostriedky mal žalovaný k dispozícii, a to akým spôsobom s týmito finančnými prostriedkami naložil žalovaný, bolo vecou jeho osobnej zodpovednosti. Žalobca tiež poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2CoCsp/21/2022 zo dňa 10.5.2022, podľa ktorého „jednotlivé sankcie (§ 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch) nemožno kombinovať, lebo v prípade, ak sú naplnené zákonné podmienky pre jednu sankciu, uplatní sa len tá jedna sankcia, pre aplikáciu ktorej boli podmienky splnené. Logicky nemôžu byť naplnené podmienky pre uplatnenie oboch sankcií súčasne“. Žalobca preto je toho názoru, že súd prvej inštancie nebol oprávnený sankcionovať žalobcu bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru a zároveň nemožnosťou predčasného zosplatnenia úveru.

15. Žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby v zmysle § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania a aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

16. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

17. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalobcom a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozsudku (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti je potrebné potvrdiť.

18. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemá pochybnosti o tom, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 000000000813717 – pôžička zo dňa 11.6.2021 je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca - banka vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

19. Z odvolania žalobcu vyplýva, že tento namieta nesprávne skutkové zistenia a následne nesprávne právne posúdenie zistení týkajúcich sa posúdenia splnenia svojej povinnosti posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, najmä čo sa týka aplikácie ust. § 7 a § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch.

20. Čo sa týka námietky žalobcu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd uvádza, že nielen súdnou praxou, ale aj teóriou práva je ustálené, že dokazovanie v súdnom spore prebieha vo viacerých fázach - od navrhnutia dôkazu, cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených a navrhnutých dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy strán sporu na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Ak však súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. (pozri nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 350/08 zo dňa 30.9.2010)

21. Čo sa týka hodnotenia dôkazov Civilný sporový poriadok upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov v § 191 ods. 1, v zmysle ktorej dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Voľné hodnotenie dôkazov súdom neznamená ľubovôľu hodnotenia, ale dôkazy hodnotí z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

22. Odvolací súd k tejto námietke žalobca uvádza, že skutkový stav súd prvej inštancie zistil správne, tento vychádza z listín, ktoré žalobca na preukázanie svojho nároku uviedol. Z odvolania žalobcu však ani nevyplýva, ktoré konkrétne skutkové zistenie súdu prvej inštancie nie je správne. Z obsahu odvolania vyplýva, že žalobca namieta to, ako skutkový stav súd prvej inštancie vzhľadom na použité ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch vyhodnotil a ako vec právne posúdil.

23. Čo sa týka nesprávneho právneho posúdenia veci, odvolací súd poukazuje, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav; je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

24. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) účinného od 10.6.2013 veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 10.6.2013 spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 25.5.2018 veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 25.5.2018 veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretné a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 25.5.2018 vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 7 ods. 27 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 1.1.2019, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa.

25. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 25.5.2018 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

26. Súdny dvor (druhá komora) EÚ v rozsudku vo veci C-679/18, OPR-Finance s. r. o. proti GK rozhodol, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

27. Jedným zo základných princípov civilného sporového konania je povinnosť strán sporu označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi tak, ako to upravuje čl. 8 CSP. Každý má teda v konaní tvrdiť tie skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik jeho nároku alebo zánik jeho povinností, pričom všeobecne platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť a preukázať žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/2/2016 zo dňa 11.04.2017).

28. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že žalobca nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a že hrubo porušil povinnosť

posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, keďže žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch.

29. Čiže povinnosťou žalobcu bolo preukázať, že konal s odbornou starostlivosťou podľa ust. § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch a v konaní na súde prvej inštancie uviesť skutkové tvrdenia, ako postupoval pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere pri skúmaní schopnosti žalovaného úver splácať, z akých informácií vychádzal a z akých zdrojov mal tieto informácie zistené, ako zbral do úvahy dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. K preukázaniu svojich tvrdení mal zároveň predložiť dôkazy, tak aby vynaloženie odbornej starostlivosti bolo hodnoverne preukázané.

30. Žalobca k posúdeniu schopnosti žalovaného splácať úver predložil žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 11.6.2021, Credit Report – analytic a výpis z účtu za obdobie od 1.10.2020 do 31.5.2021. Z predložených listín ani odvolaciemu súdu nevyplýva ani výška a ani zdroj príjmu žalovaného, keďže v žiadosti o spotrebiteľský úver žalovaný uviedol len pracovnú pozíciu robotníka a začiatok výkonu zamestnania. Ani z výpisu z účtu nevyplýva taký príjem žalovaného, ktorý by preukazoval, že žalovanému je pravidelne vyplácaná mzda za vykonanú prácu. Z výpisom z účtu tak ako konštatoval súd prvej inštancie vyplýva, že na bankový účet vedený žalobcom boli vyplácané pravidelne rodinné prídavky a v máji 2021 platby s poznámkou obsahujúcou mená tretích osôb.

31. Ak žalobca v podanom odvolaní namieta, že mu nevyplýva povinnosť overovania si výdavkov žalovaného, a že všetky pripisované čiastky na bankový účet žalobcu považoval za jeho príjem, pričom vychádzal z údajov poskytnutých žalovaným, o ktorých vyhlásil, že sú pravdivé a úplné, odvolací súd k uvedenému uvádza, že zákon o spotrebiteľských úveroch v ust. § 7 upravuje povinnosť banky použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa, pričom informácie o príjme je potrebné overovať preukázateľným spôsobom cez interné alebo externé zdroje nezávislé od spotrebiteľa a tiež je banka bez súhlasu spotrebiteľa povinná elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Banka je povinná overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa a náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, posúdiť s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa.

32. Ak žalobca nedisponoval žiadnym údajom o výške príjmu žalovaného, jednak nemal aktuálne informácie pre posúdenie schopnosti splácať úver a jednak žalobca výšku príjmu neoveril preukázateľným spôsobom. Ak žalobcovi postačoval príjem zistený z výpisov z účtu, z tohto vyplýva za obdobie 10/2020 – 5/2021 priemerný mesačný príjem 211,72 eur z rodinných prídavkov, pričom ak žalovaný uviedol výšku celkových výdavkov v domácnosti 170,- eur, potom je evidentné, že rozdiel medzi uvedenými čiastkami nemohol pokryť výšku splátky podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi stranami sporu. Taktiež čo sa týka príjmu v mesiaci 05/2021 s poznámkou mien tretích osôb, súd prvej inštancie konštatoval pochybnosť, či tieto prijaté platby predstavujú príjem žalovaného pracujúceho ako robotníka v automobilovom priemysle už od 15.11.2020, a s uvedeným posúdením sa odvolací súd stotožňuje. Závery súdu prvej inštancie o tom, že žalobca neposúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať úver, sú správne a vychádzajú z listín, ktoré predložil žalobca.

33. Žalobca tiež v odvolaní namietal, že zákonodarca alternatívnym spôsobom vymedzil hrubé porušenie povinností ust. § 7 ods. 1 v ust. § 11 ods. 2 s tým, že predsa preukázal, že dňa 11.6.2021 vykonal dopyt do úverového registra a preto dôvodil, že si splnil tým povinnosť ust. § 7 ods. 1. Odvolací súd k tejto námietke uvádza, že nie je dôvodná, pretože okrem žalobcom citovaného hrubého porušenia povinnosti veriteľa podľa ust. § 7 ods. 1, ust. § 11 ods. 2 tiež dodáva, že za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42. Súd prvej inštancie poukázal aj na znenie ust. § 7 ods. 20 a ods. 27 s vyznačením potreby vychádzať pri výpočte ukazovateľa schopnosti splácať spotrebiteľský úver z čistého príjmu spotrebiteľa a aktuálnych informácií o príjme spotrebiteľa, pričom závery súdu prvej inštancie o hrubom porušení povinností veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sú odôvodnené práve tým, že žalobca nemal žiadny

relevantný údaj o príjme žalovaného (bod 24 odôvodnenia s odkazom na § 11 ods. 2 veta tretia a štvrtá ZoSÚ).

34. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, sa aj Súdny dvor EÚ uvedeným zaoberal (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

35. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

36. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver treba teda chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrované deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

37. Odvolací súd zdôrazňuje, že povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa chráni nielen samotného spotrebiteľa pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti splácať úver, ale sprostredkované aj spoločnosť ako celok, nakoľko predchádza negatívnym sociálnym dôsledkom platobnej neschopnosti v podobe pádu spotrebiteľa a osôb na ňom závislých do verejnej sociálnej siete, narušených rodinných a sociálnych vzťahov a pod. V neposlednom rade chráni aj veriteľov, lebo odborné posúdenie bonity spotrebiteľa pri žiadosti o ďalší úver znižuje riziko veriteľov, ktorí rovnakému spotrebiteľovi poskytli úvery alebo iné služby už skôr. Veriteľ má teda zákonnú povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne s údajmi z verejne dostupných databáz, čo v danom prípade preukázané nebolo, keďže ani z Credit reportu nevyplýva, že by sa vykonalo overenie informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni.

38. Odvolací súd tak považuje za nepochopiteľné konanie veriteľa ako podnikateľského subjektu, keď do úvahy pre posúdenie dostatočnej bonity žalovaného zobral údaje bez skúmania, či zo zdroja príjmu (zamestnanie v automobilovom priemysle) budú dostatočne pokryté aj iné oprávnené výdaje žalovaného. Ak žalobca poukázal na povinnosť spotrebiteľa poskytnúť pravdivé a úplné informácie, odvolací súd k tomu dodáva, že nepostačuje, aby si veriteľ údaje o potenciálnom dlžníkovi len zabezpečil, ale musí ich aj racionálne a ekonomicky vyhodnotiť tak, že schopnosť dlžníka úver splácať je splnená v rozsahu ako predpokladá § 7 ods. 1 posledná veta zákona o spotrebiteľských úveroch. Teda z dokladov predložených žalobcom nevyplýva, že by pri plnení svojej predzmluvnej povinnosti vynaložil odbornú starostlivosť.

39. Teda ak žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou pri posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver, a to v intenzite hrubého porušenia tejto povinnosti, sú správne závery súdu prvej inštalácie o následkoch s tým spojenými podľa ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku ktorých žalobca jednak nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a zároveň sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom prezentovaným žalobcom v podanom odvolaní, že jednotlivé sankcie podľa ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je možné kombinovať, keďže logicky ak sú splnené podmienky pre konštatovanie hrubého porušenia povinnosti podľa ust. 7 ods. 1, tým sú splnené aj podmienky pre konštatovanie, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1. Len pre prípad hrubého porušenia povinnosti veriteľa podľa názoru odvolacieho súdu nastupuje okrem sankcie podľa prvej vety § 11 ods. 2, aj sankcia v podobe bezúročného a bezpoplatkového úveru.

40. Pre úplnosť veci odvolací súd dodáva, že pokiaľ žalobca v odvolaní poukazyval na iné rozhodnutia odvolacích súdov, nešlo o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, v súlade s ktorou by podľa čl. 2 ods. 2 CSP mali súdy v súdnej veci rozhodovať a ktorá ustálená rozhodovacia prax je vyjadrená predovšetkým v jeho stanoviskách alebo rozhodnutiach, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky a do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 06.03.2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017).

41. Predovšetkým je potrebné si uvedomiť, že výsledkom súdneho konania je autoritatívne rozhodnutie, podľa ktorého je v sporovom konaní vždy jedna strana sporu úspešná a druhá strana neúspešná. Súčasťou práva na spravodlivý proces tak nemôže byť právo na to, aby bola procesná strana (žalobca, i žalovaný) pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil práve s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany sporu, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok (porov. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010).

42. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že odvolacie námietky žalobcu nie sú dôvodné a skutočnosti uvedené v jeho odvolaní neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštalácie, preto bol rozsudok súdu prvej inštalácie v jeho napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdený. Keďže súd prvej inštalácie žalobu čiastočne zamietol, správny je aj jeho výrok o trovách konania, o ktorých súd prvej inštalácie rozhodol porovnávajúc úspech strán sporu.

K trovám odvolacieho konania

43. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštalácie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

45. V tomto prípade, keďže žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, odvolací súd by mal náhradu trov odvolacieho konania priznať žalovanému. Avšak odvolaciemu súdu je zrejmé, že žalovanému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, v odvolacom konaní bol pasívny a ani si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto použitím Základných princípov čl. 17 zakotvujúceho procesnú ekonómiu odvolací súd rozhodol priamo tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 z 28.02.2018).

46. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 422 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody - § 421 a § 422 CSP)) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 160 ods. 2 CSP dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.